

मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार सामाजिक न्याय विभागाच्या नियंत्रणाखाली राज्यात कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर नवीन समाजकार्य महाविद्यालय स्थापनेस मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : याचिका २०२०/प्र.क्र.३४/सामासू
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक : ०५ ऑगस्ट, २०२२

- संदर्भ :** १. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्र. सीएसडब्ल्यू. १०९९/प्र.क्र. २३२/सुधार -१ दिनांक १० एप्रिल, २००१
२. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्र. सीएसडब्ल्यू. २००२/प्र.क्र. ३६३/भाग-२/सुधार-१ दिनांक २४ ऑगस्ट, २००४
३. मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद यांचे दि. २६/११/२००० चे आदेश.

प्रस्तावना-

महाराष्ट्र राज्यात सामाजिक न्याय विभागांतर्गत एकूण ५४ समाजकार्य महाविद्यालयांना मान्यता देण्यात आलेली असून त्यापैकी १ बंद व ३ विनाअनुदानित तत्वावर कार्यरत आहे. ३ विनाअनुदान महाविद्यालयांपैकी उर्वरित दोन समाजकार्य महाविद्यालयांना दि. ८ मार्च, २०१९ च्या शासन निर्णयान्वये कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर भविष्यात कोणत्याही प्रकारच्या अनुदानाची मागणी करता येणार नाही, या अटीवर मान्यता देण्यात आली आहे. या विभागांतर्गत एकूण ५० समाजकार्य महाविद्यालय अनुदान तत्वावर कार्यरत आहेत. या सर्व महाविद्यालयांचे महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम १९९४ वरील तरतूदीनुसार संलग्निकरणाची कार्यवाही करण्यात येत असली तरी नवीन समाजकार्य महाविद्यालय स्थापनेस मा.मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेने दि.२४/८/२००४ च्या शासन निर्णयान्वये BSW/MSW या अभ्यासक्रमांना विनाअनुदान किंवा अनुदान तत्वावर मान्यता न देण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. तथापि, उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने दि. २०/०७/२०१५ अन्वये नियुक्त केलेल्या डॉ. नरेंद्र जाधव समितीच्या अहवालानुसार नवीन समाजकार्य महाविद्यालय स्थापनेबाबत उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव व डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांनी सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षामध्ये नवीन समाजकार्य महाविद्यालय स्थापनेबाबत केलेल्या शिफारशीनुसार नवीन समाजकार्य महाविद्यालय स्थापनेस मान्यता देणेबाबत मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे शासनाच्या विरुद्ध १) संत तुकाराम सामाजिक संस्था, साक्री, धुळे, याचिका क्र. ११५८१/२०१९ २) अश्वमेध बहुउद्देशीय शैक्षणिक व सामाजिक संस्था, उस्मानाबाद, याचिका क्र. ११५७९/२०१९ व ३) दिशा बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, जालना, याचिका क्र. १०९३८/२०१९ या संस्थांनी याचिका दाखल केल्या होत्या. यापूर्वी याचिका क्र. २४४०/ २०१८ प्रकरणी मा. उच्च न्यायालयाच्या दि. २०/०७/२०१८ च्या आदेशान्वये दिलेल्या निर्देशानुसार मा. मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेनुसार दि. ०८ मार्च, २०१९ च्या शासन निर्णयान्वये सदर याचिकेतील २ संस्थांना कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्याच धर्तीवर सदर संस्थांना विनाअनुदानित तत्वावर नवीन समाजकार्य महाविद्यालय सुरु करण्यास मान्यता देण्यासंदर्भात सहा आठवड्यात निर्णय घेण्याबाबत मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद यांनी दि. २६/११/२०२० च्या आदेशान्वये न्यायनिर्णय देण्यात आला आहे. त्यानुसार संबंधित ३ संस्थेस कायमस्वरूपी विना अनुदान तत्वावर नवीन समाजकार्य महाविद्यालय स्थापनेस मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे शासनाच्या विरुद्ध १) संत तुकाराम सामाजिक संस्था, साक्री, धुळे (याचिका क्र. ११५८१/२०१९), २) अश्वमेध बहुउद्देशीय शैक्षणिक व सामाजिक संस्था, उस्मानाबाद (याचिका क्र. ११५७९/ २०१९), व ३) दिशा बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, जालना (याचिका क्र. १०९३८/२०१९) या संस्थांनी याचिका दाखल केल्या होत्या. या न्यायालयीन प्रकरणी मा. उच्च न्यायालय, औरंगाबाद येथे झालेल्या सुनावणी **दरम्यान**

मा.न्यायालयाने दि. २६/११/२०२० रोजी खालीलप्रमाणे न्यायनिर्णय दिला आहे.

“we deem it appropriate to quash and set aside the impuned communications and direct respondent no.1 to decide on the recommendation by university with refferance to the perspective plan and the academic year taking into account that proposals were pursuant to perspective plan for 2018-19 and the decision of division bench of this court in writ petition no. 2440 of 2018 and not to reject proposals on the ground of government resolution dated 24/08/2004 and to pass appropriate orders within a period of six weeks from the date of receipt of writ of this order”

२. मा. उच्च न्यायालय, औरंगाबाद यांनी दिलेल्या सदर न्यायनिर्णयाची पूर्तता करण्यासाठी, दि. २६/११/२०२० रोजीच्या न्यायनिर्णयानुसार खालील ३ संस्थेस कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर नवीन समाजकार्य महाविद्यालय स्थापण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

१. संत तुकाराम सामाजिक संस्था, साक्री, धुळे
२. अश्वमेध बहुउद्देशीय शैक्षणिक व सामाजिक संस्था, उस्मानाबाद
३. दिशा बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, ता. जि. जालना

३. उपरोक्त तीन **संस्थांना खालील अटीस अधीन राहून** शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

- अ. सदर तीन संस्थांना कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर नवीन समाजकार्य महाविद्यालय स्थापनेस मान्यता देण्यात येत आहे.
- ब. उपरोक्त संस्थेकडे वरील समाजकार्य महाविद्यालये स्थापन करण्याकरीता स्वतःच्या अथवा भाडे तत्वावर घेतलेल्या इमारती व विद्यापीठाद्वारे विहीत केल्यानुसार सर्व आवश्यक सुविधा असणे आवश्यक आहे.
- क. सदर तीन संस्थाना भविष्यात कोणत्याही प्रकारच्या अनुदानाची मागणी करता येणार नाही, असे बंधपत्र संबंधित संस्थांनी शासनास देण्यात यावे.

४. समाजकार्य महाविद्यालय स्थापन करण्यासाठी लागणाऱ्या इतर सर्व अटी व शर्ती यांची पूर्तता उपरोक्त संस्थांनी केली आहे, याची खात्री आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांनी करावी.

५. मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार उपरोक्त तीन समाजकार्य महाविद्यालयास मान्यता देण्यात येत असल्याने, शासनाच्या धोरणात कोणतेही बदल नाही. यास्तव संदर्भाधीन क्रमांक १ व २ येथील अनुक्रमे दि. १०.०४.२००१ व दि. २४.०८.२००४ रोजीचे शासन निर्णय यापुढेही लागू राहतील.

६. सदर शासन निर्णय मा. मंत्रिमंडळाच्या दि. २७/०७/२०२२ रोजी झालेल्या बैठकीत मिळालेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२२०८०८१२१४३५६६२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रा. ना. सवने)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव

३. मा. मंत्री (सा.न्या.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
५. सर्व अ.मु.स./प्र.स./सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
७. सर्व अधिदान व लेखा अधिकारी
८. सर्व विभागीय आयुक्त
९. सर्व जिल्हाधिकारी
१०. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
११. आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे
१२. सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण विभाग
१३. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१४. सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण
१५. सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी
१६. अध्यक्ष संत तुकाराम सामाजिक संस्था, साक्री, धुळे
१७. अध्यक्ष, अश्वमेध बहुउद्देशीय शैक्षणिक व सामाजिक संस्था, उस्मानाबाद
१८. अध्यक्ष, दिशा बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, ता. जि. जालना
१९. निवडनस्ती.